

LES PETJADES DE DÉU

per JOSEPH RATZINGER

Déu no està lligat a les pedres, sinó que es compromet amb l'home. El si de Maria li obre l'espai on pugui plantar la seva tenda. Ella es converteix en tenda per al mateix Déu i així comença la santa Església que, per la seva part, assenyala anticipadament la nova Jerusalem en la qual ja no hi ha temple, perquè Déu mateix hi habita. La fe en el Crist, que confessem en el credo dels batejats, és d'aquesta manera una espiritualització i purificació de tot el que la història de les religions digué i esperà sobre l'habitació de Déu en el món. Però, alhora, és també una materialització i concreció de l'estada de Déu amb els homes que supera tot el que es podia esperar. *Déu és en la carn*: precisament aquest vincle indissoluble de Déu amb la seva criatura constitueix el centre de la fe cristiana. Si les coses són així, resulta comprensible que els cristians consideressin sants també els llocs en els quals Déu va habitar. I es convertiren en la garantia permanent de l'entrada de Déu en el món. Natzaret, Betlem i Jerusalem, doncs, foren els llocs en els quals s'hi podien veure les petjades del redemptor, en les quals el misteri de l'encarnació de Déu ens toca de molt a prop.

Pel que fa a la història de l'anunciació, el protoevangeli de Jaume —datat pel cap baix al segle II i, que malgrat els seus nombrosos elements llegendaris, pot haver conservat també algun record autèntic— ha repartit aquest esdeveniment de l'anunciació entre dos llocs. Maria «preguà un cànir i se n'anà a omplir-lo d'aigua. Però heus ací que es va sentir una veu que deia: "Déu et salvi, plena de gràcia, el Senyor és amb tu, beneïda tu entre les dones". I ella mirà al seu entorn, a dreta i esquerra, per veure d'on podia venir aquesta veu. I tota tremolosa, retornà a casa seva, deixà l'àmfora, agafà la porpra, es va asseure al seu tamboret i es va posar a filar-la. Però de sobte, un àngel del Senyor es presentà al seu davant dient: "No tinguis por, Maria, perquè has trobat gràcia davant el Senyor omnipotent i concebràs per la seva paraula"». A aquesta doble tradició corresponen els dos santuaris, l'oriental del pou i la basílica catòlica, construïda entorn a la gruta de l'anunciació. Ambdues tenen un sentit profund. Orígenes va cridar l'atenció sobre el fet que el motiu del pou determina tota la història dels Patriarques de l'Antic Testament. Allà on ells arribaven, hi construïen pous. L'aigua és l'element de la vida. Així el pou es converteix cada vegada més en el símbol de la vida en general, fins a arribar al pou de Jacob, on Jesús es revela com el pou de la veritable vida, anhelat per la set més fonda de la Humanitat. El pou, l'aigua que raja, es converteix en el signe del misteri de Crist, ell que del seu costat obert en brollà sang i aigua, ell que ens guanya les aigües de la vida. El pou es converteix en l'anunciació de Crist. Però a la vora d'ell hi ha la casa, lloc d'oració i de recolliment. «Quan preguis, entra a la teva cambra...». Dos fets summament personals, l'anunciació de la humanació i la resposta de Maria, exigeixen la discreció de la casa. Les investigacions de Bagatti han posat de manifest que ja al segle II una mà va gravar en grec a la gruta (cova) de Natzaret la salutació angèlica: Ave, Maria. Gianfranco Ravasi, a propòsit d'això, comenta bellament que aquest testimoniatge de l'investigador ens confirma «que el missatge cristià no és una col·lecció de tesis teològiques abstractes sobre Déu, sinó el trobament de Déu amb el nostre món, amb la realitat de les nostres llars i de la nostra vida».